

Virtain Killinkosken muinaisjäännösinventoinnin v. 2009 täydennys

Killinkosken kehrutehdas

Tehdas perustettu 1886 ja purettu 1904. Tehtaan paikan näytti Vesa Postinen kesäkuussa 2009. Paikalla tasainen aukea. Mitään maan päälle näkyviä rakenteita ei ole. Jotkut kivet saattavat olla jäänteitä rakennuksen nurkkakivistä. Tämänkaltainen tehdas ei välttämättä tarvitse mitään maaperään ulottuvia rakenteita, eikä kulttuurikerrosta arkeologisessa mielessä välttämättä synny. Muutama inventoinnissa tehty kairanreikä ei tuonut asiaan mitään valaistusta. Tehtaan tarkan paikan määrittäminen edes likimain luotettavasti inventoinnin menetelmillä on mahdotonta. Inventointiraportissa 12.7.2009 paikan muinaisjäännösstatus jäi epävarmaksi, mahdolliseksi muinaisjäännökseksi. Tuolloin ajateltiin, että paikan status pitäisi selvittää prospektointi menetelmin, jos katsotaan että tämänkaltainen tehtaanpaikka voisi yleensäkin olla muinaisjäännös. Rajausarvio perustuu lähteessä mainittuun alueen rakennetun ympäristön selvitykseen ja raportissa mainitun paikallisen informantin antamaan tietoon.

Jälkeenpäin, asiasta keskusteltuani eri tahojen kanssa, olisin taipuvainen kallistumaan sille kannalle että paikan suojelu muinaismuistolailalla olisi ehkä tarpeetonta. Kuten edellä todettu, tämänkaltainen tehdas, kun se vielä on hallitusti purettu, ei jättäne tutkimusarvoisia jälkiä maastoon. Jos halutaan selvyyttä siihen mitä jälkiä tehtaasta on maaperään jäänyt olisi paikalla suoritettava ns. arkeologinen prospektointi tai koekaivaus.

Kehruutehtaan pohjoispuolella on vanhan purouoman pää. Puro on kartalla 1844 ja vielä 1980-luvun maastokartalla, alkaen lännestä Metterinjärven pohjukasta ja päättyen idässä valtatiehen. Paikalla nyt kuivahtanut purouoman jäännös. Mitään rakenteita tms. siinä ei ole havaittavissa, eikä mitään sellaista mikä olisi antanut aiheutta asian tarkempaan käsittelyyn. Kanavan tai kanaavaksi kaivetun tai peratun puron käyttöajasta ei ole tietoa mutta se lienee juuri em. kehrutehtaan aikainen eli 1886-1902 (lopetti toiminnan, purettiin 1904). Varsinainen turbiiniuoma ja putki purouoman eteläpuolelle rakennettiin 1900-luvun alussa ja purettiin 1960 luvulla.

Pylkäs

Pylkkään tontti ei kuulunut tutkimusalueeseen eikä siihen siten perehdytty ”täydellä voimalla”. Pylkkään vaiheet käyvät ilmi em. lähteestä johon raportissa viitattu. Pylkkään lähiympäristöä tutkimusalueen sisällä tutkittiin maastossa ja todettiin, että mitään vanhimpaan asutukseen viittaavaa siellä ei ole. Pylkkään 1500-luvun lopulla perustetun yksittäistalon tontti ei lähtökohtaisesti ole suojeltava muinaisjäännös (2 lk) . Sen lisäksi vanha tontti on edelleen käytössä, asuttu ja tilakeskuksena.

Koordin: N 6923578 E 339983, karttaliite seur .sivulla

Ahola

Ahola on lohkottu Pylkkäästä 1780-luvulla. Yksittäistalona lähtökohtaisesti ei suojeltava muinaisjäännös. Tontti sijoittuu nykyisen koulun urheilukentän kohdalle. Alueella ei maastossa havaittu mitään jälkiä vanhimmasta asutuksesta. Ei suojelukohde.

Koordin: N 6923634 E 339734 +-15 m, karttaliite seur .sivulla

Porvoo 9.4.2010

Timo Jussila

